



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 490/23
6.9.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Борис Кошћал, адвокат из Београда, ул. Партизанске авијације бр.21а, против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Јелена Законовић, адвокат из Београда, ул. Београдска бр. 12/6, ради вршења родитељског права и заштите од насиља у породици, одлучујући о жалби туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 бр.509/20 од 16.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 6.9.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиоца-противтуженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 бр.509/20 од 16.05.2023. године, у ставовима првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом, осмом, деветом, десетом, једанаестом, дванаестом и четрнаестом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба туженог-противтужиоца изјављена против става тринаестог изреке пресуде Другог основног суда у Београду П2 бр.509/20 од 16.05.2023. године, као недозвољена.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке, разведен је брак закључен дана 07.05.2011. године у ..., заведен у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ..., под текућим бројем ... за 2011. годину, између ББ, рођеног ... године у ..., од оца ... и мајке ... рођ. ... и АА, рођ. ..., рођене ... године у ..., од оца ... и мајке ... рођ. ..., на основу чл. 41 Породичног закона Републике Србије. Ставом другим изреке, заједничко малолетно дете парничних странака ВВ, рођена дана ...2013. године поверена је мајци АА на бригу, чување и васпитање, која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, уређен је начин одржавања личних односа мал. ВВ са оцем ББ, тако што ће се виђање одвијати једном недељно путем видео позива. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени-противтужилац да на име свог

доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од 17.000,00 динара, до 05-ог у месецу за текући месец, почев од 19.05.2020. године, као дана подношења тужбе, па убудуће, док за то постоје законски услови или се обавеза не измени новом одлуком суда, на рачун законској заступници мал.детета мајци АА. Ставом петим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици, па је забрањено туженом-противтужиоцу да се приближава тужиљи-противтуженој АА и мал. детету ВВ на удаљености мањој од 100 метара и наложено му је да се уздржава од приближавања именованима на овој удаљености, под претњом принудног извршења. Ставом шестим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици, па је забрањено туженом-противтужиоцу да приступа у простор око места становања тужиље-противтужене АА и мал. детета ВВ у ..., на удаљености од 100 метара и наложено му је да се уздржава од приступа у овај простор на наведеној удаљености, под претњом принудног извршења. Ставом седмим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици, па је забрањено туженом-противтужиоцу да приступа у простор око Основне школе “...” у ..., коју похађа мал. ВВ, на удаљености од 100 метара и наложено му је да се уздржава од приступа у овај простор на наведеној удаљености, под претњом принудног извршења. Ставом осмим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици, па је забрањено туженом-противтужиоцу да приступа у простор око места рада тужиље- противтужене АА, привредном друштву ..., на удаљености од 100 метара и наложено му је да се уздржава од приступа у овај простор на наведеној удаљености, под претњом принудног извршења. Ставом деветим изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици, па је забрањено туженом-противтужиоцу да на било који начин даље узнемирава тужиљу-противтужену АА и мал. дете ВВ и наложено му је да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство именованих, под претњом принудног извршења. Ставом десетим изреке, одређено је да ће мере заштите од насиља у породици важити годину дана од дана доношења и да евентуално изјављена жалба не одлаже извршење пресуде. Ставом једанаестим изреке, констатовано је да је тужба тужиље-противтужене АА повучена у делу којим је тражено да суд туженог-противтужиоца ББ делимично лиши родитељског права у односу на заједничко мал.дете ВВ и то у погледу права на одржавање личних односа са дететом и права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, као и у делу којим је тражено да суд одреди мере заштите од насиља у породици, и то издавање налога за иселење туженго из породичног стана, издавање налога за уселење у породични стан тужиље и мал.детета. Ставом дванаестим изреке, одбијен је као неоснован предлог за одређивање привремене мере туженог-противтужиоца ББ из ... којим је тражио да суд уреди начин одржавања личних односа мал. ВВ са оцем ББ према следећем моделу: два викенда у месецу на тај начин што ће мал.дете виђати једном недељно и преузимати из стана мајке петком у 18 часова, а дете враћати испред стана мајке у 18 часова, сваки други државни и верски празник, сваку крсну славу, 10 дана током зимског распуста и 30 дана у току летњег распуста, а по договору са мајком мал.детета и мимо приложених термина у складу са могућностима. Ставом тринаестим изреке, одбијен је као неоснован предлог тужиље-противтужене АА да суд продужи привремене мере заштите од насиља у породици одређене решењем Другог основног суда у Београду П2 бр. 502/20 од 27.11.2020. године и то забране туженом-противтужиоцу ББ да се приближава тужиљи-противтуженој АА и мал.детету ВВ на удаљености од 100 метара, забране туженом-противтужиоцу да приступа у простор око места становања тужиље-противтужене АА и мал. детета ВВ у ..., забране туженом-

противтужиоцу да приступа у простор око Основне школе “...” у ..., коју похађа мал. ВВ, на удаљености од 100 метара забране туженом-противтужиоцу да приступа у простор око места рада тужиље- противтужене АА, привредном друштву..., на удаљености од 100 метара, као и забране туженом-противтужиоцу да на било који начин даље узнемирава тужиљу-противтужену АА и мал. дете ВВ. Ставом четрнаестим изеке, одређено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде, тужени - противтужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је целости због свих законских разлога.

Испитујући правилност првостепене одлуке у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са свим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба туженог - противтужиоца није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступа из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити пак друге повреде које би биле од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да су парничне странке биле у браку, током којег су добиле заједничко дете мал. ВВ, рођену...2013. године, те да је заједница живота странака прекинута 2020. године, када је тужилца-противтужена са мал. ВВ дошла да живи у ..., због дугогодишњег насиља од стране туженог - противтужиоца. Тужени-противтужилац је вршио насиље над тужиљом-противтуженом и мал. дететом, услед чега су у односу на њега изречене привремене мере забране приласка тужиљи - противтуженој АА и мал. детету ВВ, простору око њиховог места становања, као и приступ у простор око Основне школе “...” у ..., коју похађа мал. ВВ, и око места рада тужиље - противтужене АА, као и забране даљег узнемиравања тужиље - противтужене и мал. детета ВВ. Из налаза и мишљења ЦСР “Солидарност” у Панчеву од 25.09.2020. године, утврђено је да је отац лошег психичког стања, да су његове родитељске компетенције процењене као компромитоване, уз препоруку опсервације контаката у контролисаним условима и/или предлог за вештачењем ББ психичког статуса, те је мишљење Центра након спроведеног дијагностичког поступка да треба подржати предлог мајке да се дете повери на самостално вршење родитељског права мајци, уз процену психичког стања и капацитета оца да одржава контакте са мал. дететом, а посебно на околност безбедности одржавања контаката између оца и мал. детета. Даље, из налаза и мишљења ЦСР “Солидарност” од 02.12.2020. године и од 12.12.2020. године утврђено је да је поводом одлуке суда о привременој мери одржавања контаката мал. ВВ са оцем ББ једном недељно у трајању од сат времена у контролисаним условима у просторијама Центра, у присуству мајке, одржан један контакт, да се мајка детета плашила за сопствену безбедност те није присуствовала контакту, да је исти одржан уз присуство полиције, али да је и поред предузетих мера уочен висок ризик од ескалације насиља, да отац не прихвата одговорност за своје понашање и покушава од детета да прибави информације о мајци, да не успева да раздвоји партнерске од родитељских улога, те да постоји реалан ризик од ескалације емоција, али и од понављања партнерског насиља. ЦСР није у могућности да мајци осигура безбедност приликом

довођења и одвођења детета са контаката и поред свих предузетих мера, те је мишљење органа старатељства да мал. ВВ буде поверена мајци на самостално вршење родитељског права, а да се контакти између детета и оца одвијају једном недељно путем видео позива. Из налаза и мишљења ЦСР “Солидарност” у Панчеву од 28.03.2023. године, утврђено је да је након поновне опсервације мајка тврдила да се и даље осећа угрожено, јер је отац након истека мера долазио у ... ненајављено и паркирао аутомобил испред њене куће, да приликом телефонског контакта приморава дете да прича са њим сат времена, покушавајући да сазна информације о мајци, те да су мајка и дете вербализовали да се плаше реакције оца детета, па је мишљење органа старатељства да нема значајнијих промена у функционисању оца, те како ЦСР није у могућности да мајци и детету осигура безбедност приликом довођења и одвођења детета са контаката и поред предузетих мера, то је центар остао код претходно достављеног налаза и мишљења, као коначног предлога контаката и виђања.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право и то одредбе чланова 16, 41 и 210 став 1 Породичног закона Републике Србије, па је донео одлуку као у ставу првом изреке побијане пресуде и развео брак парничних странака. Одлучујући о поверавању малолетног детета једном од родитеља и одржавања личних односа са другим родитељем, полазећи од налаза и мишљења Центра за социјални рад “Солидарност” од 25.09.2020. године, од 26.10.2020. године, од 02.12.2020. године, од 12.12.2020. године, и од 28.03.2023. године, првостепени суд је донео одлуку као у ставу другом и трећем изреке, а све применом одредби чланова 6 став 1, 61 став 1, 77 став 3 и 266 став 1 Породичног закона Републике Србије. Одлучујући о висини доприноса туженог у издржавању малолетног детета, суд је имао у виду да су парничне странке постигле споразум у погледу висине издржавања мал.детета, који је адекватан и по налажењу суда, те је применом одредби чл. 6 став 1, 160, 161, 162, 266 став 1 и 272 став 1 Породичног закона донео одлуку као у ставу четвртом изреке. Одлучујући о тужбеном захтеву у погледу мера заштите од насиља у породици, првостепени суд је имајући у виду писмене доказе, а посебно налаз и мишљење ЦСР “Солидарност” у Панчеву од 02.12.2020.године из којег произилази да отац не успева да раздвоји партнерске од родитељских улога, да није прихватио раскид заједнице и да и даље има интензивна осећања према тужиљи - противтуженој, да постоји реалан ризик од ескалације емоција али и понављања партнерског насиља, те да ЦСР није у могућности да мајци осигура безбедност приликом довођења и одвођења детета са контаката и поред свих предузетих мера, а полазећи од чињенице да је сврха мера заштите превентивна, суд је оценио да су се стекли услови за њихово одређивање, па је у смислу чл. 10, 197 и 198 став 1 2 тачка 3, 4 и 5 Породичног закона донео одлуку као у ставовима петом, шестом, седмом, осмом и деветом изреке.

По налажењу Апелационог суда у Београду, на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, одлучујући као у изреци побијане пресуде, а разлоге које даје за своју одлуку, у свему као правилне и потпуне прихвата и овај суд.

Наиме, супротно наводима жалбе туженог-противтужиоца правилно је првостепени суд уредио начин одржавања личних односа мал.детета са оцем једном недељно путем видео позива, налазећи да је то у најбољем интересу детета, с обзиром да је у току

поступка несумњиво утврђено из налаза и мишљења органа старатељства, да отац не прихвата одговорност за своје понашање и покушава од детета да прибави информације о мајци, да мал. ВВ не жели да говори о оцу, да га се боји, и да пристаје да га виђа ако је потребно у присуству мајке, јер се тако осећа безбедно, те да се и дете и мајка плаше реакције оца детета, а нарочито имајући у виду да ЦСР није у могућности да мајци и детету осигура безбедност приликом довођења и одвођења детета са контаката и поред свих предузетих мера. Наиме, из налаза и мишљења ЦСР "Слоидарност" од 02.12.2020.године произилази да поводом одлуке суда о привременој мери одржавања контаката мал. ВВ са оцем ББ једном недељно у трајању од сат времена у контролисаним условима у просторијама Центра, у присуству мајке, одржан један контакт, да се мајка детета плашила за сопствену безбедност те није присуствовала контакту, да је исти одржан уз присуство полиције, али да је и поред предузетих мера уочен висок ризик од ескалације насиља, да отац не прихвата одговорност за своје понашање и не успева да раздвоји партнерске од родитељских улога, те да постоји реалан ризик од ескалације емоција, али и од понављања партнерског насиља.

Такође, из налаза и мишљења Центра за социјални рад "Солидарност" од 28.03.2023.године, произилази да је отац након истека мера долазио у ... ненајављено и паркирао аутомобил испред места становања тужиље и мал. детета, да приликом телефонског контакта приморава дете да прича са њим сат времена, покушавајући да сазна информације о мајци, те да су мајка и дете вербализовали да се плаше реакције оца детета, па је орган старатељства остао код претходно формираног мишљења да је у најбољем интересу детета да се контакти детета са родитељем одвијају једном недељно путем видео позива. Стога је правилно првостепени суд донео одлуку у погледу одржавања личних контаката мал. детета са оцем, полазећи од налаза и мишљења органа старатељства, и водећи се најбољим интересима детета, а с обзиром на и даље присутан ризик од насиља оца у односу на мајку и мал. дете.

Такође, правилно је првостепени суд полазећи од налаза и мишљења Центра за социјални рад "Солидарност" од 02.12.2020. године, од 12.12.2020.године, и од 28.03.2023. године, оценио да су испуњени услови за одређивање мера заштите од насиља у породици у односу на тужиљу-противтужену и мал. ВВ, које су ближе одређене у ставовима петом, шестом, седмом, осмом и деветом изреке, у смислу одредби чланова 197 и 198 став 2 тачка 5 Породичног закона Републике Србије. Ово стога што се свако понашање које одступа од стандарда нормалног опхођења и комуницирања са члановима породице, квалификује се по оцени овог суда као дрско, злонамерно и безобзирно понашање, односно као насиље у породици, а из налаза органа старатељства произилази да се и дете и мајка осећају угрожено, да се плаше реакције оца детета, да га се мал. ВВ боји и не жели да га виђа, да је покушај успостављања контаката између оца и детета у контролисаним условима у просторијама Центра, протекао уз присуство полиције, али да је и поред предузетих мера уочен висок ризик од ескалације насиља, да отац не прихвата одговорност за своје понашање, те да постоји реалан ризик од ескалације емоција, али и од понављања партнерског насиља.

Следом изнетог, неосновани су наводи жалбе тужиоца-противтуженог да је мера

заштите од насиља у породици према малолетном детету бесмислена, јер никада није угрозио њен телесни интегритет, нарочитао имајући у виду да из налаза и мишљења Центра за социјални рад Солидарност од 02.12.2020.године и од 28.03.2023. године, произилази да је и даље присутан ризик од насиља у породици туженог-противтужиоца у односу на тужилу-противтужену и мал.ВВ, да је тужени-противтужилац након истека привремених мера заштите од насиља, поново долазио у ... ненајављено, да се и мајка и мал. дете плаше реакције оца детета и осећају угрожено, а да ЦСР није у могућности да мајци и детету осигура безбедност приликом довођења и одвођења детета са контаката и поред предузетих мера. У том смислу, по оцени и овог суда, мерама заштите од насиља у породици које су ближе одређене у ставу петом, шестом, седмом, осмом и деветом изреке побијане пресуде, може се превентивно и у довољној мери утицати на то да се тужени-противтужилац убудуће не понаша на начин којим би угрожавао телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужиле-противтужене и малолетног детета.

Без утицаја на другачије одлучивање су наводи жалбе туженог-противтужиоца да првостепени суд није правилно утврдио чињенично стање и то да ли је насиља у породици било, будући да су ови наводи неосновани, јер се првостепени суд у смислу одредбе члана 266 став 1 Породичног закона руководио најбољим интересом мал. детета, да је прибавио стручан налаз и мишљење органа старатељства (Центра за социјални рад "Солидарност" у Панчеву) који је, након комплетне опсервације, дао закључак да је у најбољем интересу детета да буде поверена мајци на самостално вршење родитељског права, а да се контакти са оцем одвијају једном недељно преко видео позива, као и да је оправдано изрицање мера заштите предложених од стране тужиле, с обзиром на и даље присутан ризик од насиља оца у односу на мајку и мал. дете, а наведени налази и мишљења су дати од стране стручних тимова након дуготрајне опсервације породице, те исказа како мал. ВВ, тако и парничних странака. С тим у вези, неосновани су и наводи жалбе да првостепени суд није узео у обзир налаз и мишљење судског вештака психијатра др Милорада Вукадиновића, већ је своју одлуку засновао искључиво на налазу и мишљењу Центра за социјални рад. Ово стога, што је првостепени суд приликом доношења одлуке ценио и налаз и мишљење вештака неуропсихијатра али исти није прихватио имајући у виду да се односио на душевно здравље и особине личности туженог-противтужиоца и да није урађен на основу свеобухватне опсервације релевантних породичних односа, јер вештак није опсервирао и однос оца са мал. дететом, а код чињенице да из налаза Центра за социјални рад произилази да је евидентна емотивна нестабилност оца у тренутку контакта са дететом, неприхватање свог удела у одговорности, те препоруке Центра за социјални рад, да се изврши процена капацитета оца да одржава контакте са мал. дететом, а посебно на околност безбедности одржавања контаката између оца и мал. детета.

Одлуку у ставу другом изреке ове пресуде, Апелациони суд је донео применом одредбе члана 378. став 3. ЗПП-а, имајући у виду да је тужени-противтужилац изјавио жалбу побијајући првостепену пресуду у целини, али да исти нема правни интерес да побија пресуду у ставу тринаестом изреке, којом је одбијен предлог тужиле за продужење мера заштите од насиља у породици, из ког разлога је његова жалба у том делу одбачена као недозвољена.

Имајући у виду напред наведено, а како се ни осталим наводима жалбе туженог-противтужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, то је овај суд донео одлуку као у ставу првом изреке, у смислу одредбе чл. 390 ЗПП.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић